

A Lyra nyolcvan éve

Május végén a Jókai Mór Művelődési Központban ünnepi hangverseny keretében emlékeztek meg a Lyra hagyományörző népdalkör megalakulásának 80. évfordulójáról.

A kórus alapításának éve megbízható kutatás alapján 1912-re datálható. A világháború viszontagságos ideje alatt szünetelt, majd 1919-ből van újabb írásos említés arról, hogy a „Lyra” dalkör újjá alakult. Alapítója Clementis László iskola igazgató-kántor. Tagjai földművesek, munkások, iparosok, akiket a német nyelven történő éneklés és a színjátszás vonzott.

A 20-as évek elején Szakály Mátyás iskola igazgató, a kórus jelenlegi vezetőjének az édesapja a Lyra keretén belül színjátszó csoportot alakított. Népművelő tevékenységéért a Magyarországi Németek Népművelő Egyesülete kitüntette. Ebben az időben főleg környékbeli rendezvényeken szerepeltek. 1925-ben a hős emlékmű avatásán hazafias éneket adott elő.

A 30-as évek közepétől a dalkör tagjaiból alakult színjátszó csoportot Bató Géza tanító vezette. Az ő nevéhez fűződik a híres Passiójátékok rendezése.

A Lyra repertoárja főleg német nyelvű dalokból, szindarabokból állt. Vezetői a nép anyanyelvének, kultúrájának fejlesztését tűzték maguk elé.

Az 1940-es évektől a háborús helyzet nem kedvezett a dalkörben kialakult szellemiségnek és ezért kénytelenek voltak felfüggeszteni tevékenységüket.

A háború és kitelepítés után a dalkör újjáélesztésére nem nyílt lehetőség. Minden ami a helyi sváb kultúrára emlékeztetett, tilos volt, olyannyira, hogy a Lyra dalkört az egyesületek sorából is törölték.

De a Lyra újraéledt. Amikor lehetőség kínálkozott, a fáradhatatlan népművelő fia — Szakály Mátyás énektanár — újjászervezte. Célja az volt, hogy az általa gyűjtött, már-már feledésbe ment népdalkincset felélessze, és ezzel a dalok tovább éljenek.

Pontosabban 1983-ban egy nemzetiségi napon merült fel a kívánság, hogy jó volna egy hagyományörző népdalkórust alapítani. Ezek után már rohamosan peregtek az események, rövidesen elkezdődtek a próbák a kórusvezető lakásán. Az első 15 asszony nagy lelkesedéssel kezdte a munkát. A következő nemzetiségi napon, már be tudott mutatkozni az újjáéledt kórus. A sikeres fellépés után a művelődési ház igazgatója, Kósa Pál 1985. májusában felkérte a karmagyt, csatlakozzanak a művelődési ház csoportjaihoz. Így rendezett körülmények között, ideális helyen próbálhat a csoport, jelenleg 45 fővel. A művelődési ház jóvoltából a tagok — akik között 1989 óta tíz férfi is van — kétféle, eredeti budaörsi népviseletben állhatnak a közönség elé.

A mai napig azokat a dalokat éneklik, amelyeket Budaörsön és környékén — Törökbálint, Budakeszi, Torbágy — a kitelepítésig, mint népdalokat énekeltek.

Többször szerepeltek nagy sikerrel külföldön is, így 1987-ben Igersheimben, 1989-ben Bretzfeld következett, majd tavaly Dattingen.

Várjuk és reméljük a folytatást.